

«Без Божої сили наш народ і Церква вже давно перестали б існувати», – владика Богдан на молитві у колишньому концтаборі

11.05.2024 р.

11 травня 2024 року Преосвященний владика Богдан очолив панахиду в меморіальному комплексі на місці колишнього концтабору в Дахау. А після молитви, українці, які прийшли вшанувати пам'ять усіх, хто загинув у цьому концтаборі, під проводом історика Дмитра Злепка запізнали трагічне життя в'язнів та систему роботи цього табору.

«Стоїмо на місці, яке просякнуте людським стражданням, людською кров'ю, людськими сльозами. Сьогодні прагнемо, щоб Божа благодать торкнулася цього місця», – розпочав свою проповідь єпископ до присутніх на молитві українців.

А відтак апостольський екзарх поринув у минуле, спогадуючи наслідки зlodіянъ фашистського і комуністичного режимів.

«Фашистський і комуністичний режими були винуватцями цього страшного злочину проти Бога і проти людства. На жаль засудженим став лише один режим. І в тому жахитті, яке огорнуло всю Європу, найбільшою жертвою стала Україна.

І саме весною, коли християни святкують пасху Господню – перемогу над пеклом, над гріхом, у 1945 році в Європі знову запанував мир. Ми сьогодні зібрані тут, як діти цього народу, який багато постраждав у II Світовій війні і для якого закінчення тої війни ще не означало визволення від тоталітаризму. Сьогодні також конвульсії червоного режиму Україна відчуває на своєму тілі та своїй душі», – сказав архиєрей.

«У цих днях ми спогадуємо Вознесіння Господнє, говорячи про небо, яке є там, де є правда Божа і любов. Стоячи тут, ми також усвідомлюємо, що пекло теж не є далеко. Пекло інколи може просякнути нашу людську дійсність. Там, де є ненависть, брехня, гріх і смерть, там виявляє свою присутність пекло. Але Христос сходить до пекла і перемагає його. Це є джерелом нашої надії сьогодні і це є записка нашої перемоги завтра», – мовив проповідник.

Далі у своєму слові владика Богдан окреслив трьома словами значення цього концентраційного табору для сучасної людини, називаючи його місцем пам'яті, молитви і перестороги.

«Без Божої сили наш народ і Церква вже б давно перестали існувати. А те, що ми є – це вияв Божої присутності та Його дії між нами. І пам'ять про це ми зберігаємо та хочемо передати нашим дітям. Ця вічна пам'ять Божа має бути з'єднана з пам'яттю народу і тоді він буде непоборний», – наголосив архиєрей.

«Це місце пам'яті є також місцем молитви, де ми хочемо їм сказати, що вони не є забутими. Ми, сьогодні, в молитві єднаючись з Богом, огортаємо їх тоді. Бо молитва має дію не лише сьогодні чи на майбутнє, але має свою благодатну дію у минуле», – сказав український єпископ.

Говорячи про пересторогу, владика Богдан показав злочинні наслідки непокараного комуністичного режиму, який сьогодні окупує територію України і вбиває українців.

«Це місце є місцем перестороги. Цивілізований світ завжди повторював: "Ніколи більше...", – і раптом посеред ХХІ століття це "ніколи більше" знову з'явилося на східних рубежах Європи. Там з'явилося пекло, яке було переможене у 1945 році. Але злочин не був названий по імені, не був спокутуваний, а тому далі буде продовжувати свою руйнівну силу», – сказав проповідник.

«Маємо сприймати нинішню війну як заклик до глибокого іспиту сумління, щоб зрозуміти, де Європа і світ змарнували нагоду, щоб не допустити цього злочину. Те, що переживає сьогодні український народ, є свідченням того, що зло не було покараним. Ми хочемо миру, але наші сусіди повторюють злочини, які робили їхні режими. Буча, Ірпінь, Маріуполь – це все є їхнє "повтореніє". Але ми молимося, щоб Господь Бог виявив свою силу над силами зла, і ми просимо Господа, щоб Він подолав пекельні сили російського агресора», – мовив на завершення свого слова владика Богдан.

Варто додати, що блоки № 26, 27, 28 і 29 були місцем, де перебували священники. Кожен з таких блоків вмщав до 600 людей. На сьогодні завдяки праці історика Дмитра Злепка ідентифіковано 25 українських священників.

Джерело: ukrainische-kirche.eu; заголовок змінено

«Без Божої сили наш народ і Церква вже давно перестали б існувати», – владика Богдан на молитві у колишньому концтаборі	1
Випуск 53 «Хроніки періоду великої війни»	6
Як українці вшановують пам'ять про полеглих військових.....	7
Мирослав Маринович про роль Церкви у війні, пастку ненависті та розпад Росії	21
Єпископ Майєр завершив поїздку в Україну.....	22
«Замість дітей у колясках – песики»: Папа закликав задуматись над сенсом життя.....	27
Молодь для молоді.....	28
Бути військовим капеланом – це бути островом, на який військові можуть прийти і відпочити, – о. Ігор Табака	29
«Мудра справа» уклала договір із броварським садочком «Капітошка» та допоможе зі спорудженням дитячого і спортивного майданчиків	31
Перше Причастя у Майнці	33
Удільнення Таїнства священства дияконів Василю Петришину	34
Глава УГКЦ у 114-й тиждень війни: З болем констатуємо деградацію церковного життя в росії.....	35
«Ми зворушені й розчулені». Відомі українці відповіли листом подяки народу Словаччини, де зібрали майже 3,5 млн євро на снаряди для ЗСУ	37
«Ви є вірними дітьми Божими, дітьми українського народу та української Церкви», – владика Богдан відвідав парафію УГКЦ у Стокгольмі	39
«Церква має бути голосом тих, хто цього голосу сьогодні не має», – архієпископ Гессе під час VIII католицького саміту у справах біженців.....	41
«Потрібен ще один Вселенський собор», – Блаженніший Святослав про спільне святкування Пасхи	42
На Донеччині росіяни знищили церкву святої Анни, її звели волонтери.....	43
У Польщі відбулося молитовне вшанування жертв сіл Березка, Бахів та Сівчина	45
«Єдність попри розділення». До питання зв'язків Києва з бенедиктинським абатством св. Пантелеймона у Кельні	47

**Бачачи твою проти полчищ сатанинських
сміливість, всі чини ангельські з радістю пішли
вслід за тобою на битву за ім'я і славу свого
Владики, взиваючи: «Хто як Бог?»**

(з акафісту до св. Архистратига Михаїла)

Архистратиг Михаїл – скульптура роботи
Анатолія Куща, встановлена 2002 року
в Києві на Майдані Незалежності
на Печерських воротах

ВІЙНА РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

24.02.2022 – ?

Випуск 53 «Хроніки періоду великої війни»

Автор: Александер Малаховський

ЯК УКРАЇНЦІ ВШАНОВУЮТЬ ПАМ'ЯТЬ ПРО ПОЛЕГЛИХ ВІЙСЬКОВИХ

Світлина: Юрій Стефаняк

05.04.2024 р.

Із болючими втратами героїв, які відстоюють кордони України, українське суспільство зіштовхнулося ще від перших етапів російсько-української війни 2014 року. Тому вже близько десяти років воно не лише розвиває культуру підтримки і вдячності тим, хто захищає Україну, а й невпинно шукає способи зібрати і зберегти пам'ять про тих, хто віддав за неї життя.

Наприклад, держава запроваджує низку пам'ятних днів і заходів для загальнонаціонального вшанування полеглих захисників і захисниць. Аби закарбувати їхні імена у топонімах міст і сіл, створюють простори пам'яті в рідних населених пунктах бійців або у знакових місцях, зокрема й на деокупованих територіях. Цифрові архіви і платформи дозволяють зберегти їхні історії для майбутніх поколінь і ширити їх для іноземців. Примножують спогади про захисників і стипендії для волонтерів та патріотичної молоді. Ветерани і військовослужбовці часто згадують і розповідають про долі побратимів і посестер під час тематичних фестивалів документального кіно або розмов.

В українській культурі цінують кожне життя, тож бійці, які віддали найцінніше, заслуговують якомога більшої кількості згадок у суспільному просторі і способів гідного вшанування. У цій добірці ми охоплюємо лише частину ініціатив, реформ і заходів, котрі варто підтримувати, стежити за їхньою роботою і поширювати у своєму оточенні. Адже кожен і кожна з нас мають змогу нести пам'ять далі. Наприклад, розповідати про полеглих захисників і захисниць у соцмережах, відвідувати їхні могили, дізнаватися більше про героїв своїх населених пунктів та ін.

ВШАНУВАННЯ НА ДЕРЖАВНОМУ РІВНІ

День пам'яті захисників України

Щорічно 29 серпня українці відзначають День пам'яті захисників України,

які загинули в боротьбі за її незалежність, суверенітет і територіальну цілісність. Вибір дати зумовила Іловайська трагедія на Донеччині – 23 серпня 2014 року Путін закликав російських бойовиків дозволити «зелений коридор», щоб українські військові змогли вийти з оточення під Іловайськом. Незадовго до узгодженої дати керівництво РФ висунуло нову умову – бійці мають бути беззбройні. Під час виходу наприкінці серпня попри домовленості російська сторона відкрила вогонь, від якого загинуло щонайменше 366 українських військових.

Світлина: Максим Левін

У День пам'яті захисників України організують заходи на площах міст, фотовиставки і перегляди документальних фільмів. Президент звертається до сімей загиблих із подяками за чин. Не менш важливими є відвідування могил захисників і захисниць. У березні 2024 року уряд остаточно визначився із місцем Національного військового меморіального кладовища.

Поблизу села Гатне, що біля Києва, буде споруджено комплекс із музеєм, алеєю пам'ятних дерев, крематорієм і колумбарієм [пам'ятною стіною, де зберігають урни з прахом], а перші поховання відбудуватимуться наприкінці 2024 року.

Загальнонаціональна хвилина мовчання

До 2022 року в меморіальному комплексі на території Міністерства оборони України була традиція – щодня бити у Дзвін пам'яті стільки разів, скільки військових загинуло в цей день під час перших етапів російсько-української війни.

Світлина: Юрій Стефаняк

Від 16 березня 2022 року героїв і цивільних, які полягли від збройної агресії країни-терориста, вшановують загальнонаціональною хвилиною мовчання. За указом президента України Володимира Зеленського, вона відбувається щодня о 9:00 на робочих місцях, у закладах освіти, в закордонних дипломатичних установах за місцевим часом і в офіційних ЗМІ, наприклад, загальнонаціональному марафоні.

Військовий поховальний ритуал

У липні 2021-го на державному рівні запровадили військовий поховальний ритуал – це спеціальна церемонія у кілька етапів: вшанування, прощання, перевезення і поховання чи кремація тіла загиблого військовослужбовця чи іншої особи. Формат поховання (традиційний чи військовий) обирають родичі чи близькі полеглого. Якщо ж таких людей нема, то рішення про проведення ритуалу приймає уповноважена законом людина. У новій редакції закону з'явилась схема розміщення пошти, родичів і близьких, фіксований спосіб складання державного прапора на труні і перед передаванням його родичам або близьким (переважно, це робить командир воїна), а також ноти для віддання військових почесностей.

Світлина: Юрій Стефаняк

Поховання героїв також може супроводжуватися жестами пошани і традиціями, що прижились у народі: стають на одне коліно, коли проводжають кортеж із труною військового, викладають квітами узбіччя дороги до кладовища тощо. Під час процесії побратими можуть віддавати шану загиблим, співаючи пісні чи втілюючи позитивне побажання військового щодо прощання з ним.

Особливу традицію прощання має бригада Нацгвардії України «Азов». Від 2015 року в пам'ять про полеглих проводять містерію – День мертвих. Бійці тримають щити із позивними загиблих або померлих, коли їх зачитують, побратими піднімають щити та запалюють смолоскипи. Після звернення командира воїни разом читають «Молитву українського націоналіста». Після початку повномасштабної війни ритуал спростили, але побратими обов'язково прощаються і віддають належну шану. Із грудня 2022 року ритуал прощання проводять й інші підрозділи Сил оборони: 3 окрема штурмова бригада, спецпідрозділ Kraken та ін.

Світлина: Юрій Стефаняк

Бійці 3 окремого полку спеціального призначення вшановують полеглих поблизу своєї частини – там стоїть пам'ятник загиблим військовослужбовцям із назвами населених пунктів, де бійці полку брали участь у важких боях. Щороку сюди приїздять сім'ї полеглих захисників, щоб посіяти жито, з якого потім разом роблять хліб.

Перейменування вулиць

Після повномасштабного вторгнення викорінення радянської та російської спадщини у топонімах, тобто назвах міст, сіл, вулиць тощо, набуло більших масштабів. Тож нині замість носіїв «руського міра» українське суспільство обирає вшановувати важливих і знакових постатей для України, зокрема й полеглих військових.

№12083 Перейменувати вулицю Німанську на вулицю Дмитра Коцюбайла

публікація:
08.05.2023 10:09

Автор:
Ада Миколаївна Роговцева
#

0 6000

Зібрано 7591 підпис 59 днів

Джерело зображення: зняток із сайту kmr.gov.ua

Так у різних містах з'явилися вулиці імені Дмитра Коцюбайла, який був командиром батальйону «Вовки Да Вінчі» ЗСУ та першим добровольцем, якого прижиттєво нагородили званням Героя України, у Києві – вулиця Романа Ратушного неподалік Протасового яру, який він захищав від незаконної забудови, й Олександра Махова, а одну зі станцій київського метро перейменували з Площі Льва Толстого на Площу Українських Героїв. Окрім відомих імен загиблих воїнів, органи самоврядування сіл і менших міст вшановують у назвах вулиць захисників, які там народилися або проживали значну частину життя.

ПРОДОВЖЕННЯ СПРАВ І МРІЙ ЗАХИСНИКІВ

Книгарня «Герої»

Її створили в пам'ять про бійця мотопіхотної бригади Миколу Рачка – філолога за освітою, випускника НаУКМА і журналіста, який планував відкрити власну книгарню. Щоб здійснити мрію чоловіка, родина залучила виплату, яку отримала після його загибелі на фронті.

Світлина: vinnytsia.city

Відвідати книгарню, де проводять зустрічі з письменниками, волонтерами і військовими, можна у Вінниці на вулиці Миколи Оводова, 17/3.

Ініціатива Chysto.de

Подружжя Олени і Романа Жука створило громадську ініціативу Chysto.de у 2020 році. Вони перетворили малолюдну акцію прибирання берегів Вільшанського водосховища на Закарпатті в популярний екозахід, до якого долучалися сотні небайдужих. Разом їм вдалося провести десятки екопикніків.

У травні 2022 року Роман загинув на російсько-українській війні. Відтоді Олена популяризує заходи екоактивізму самостійно. Жінці важливо, щоб справа її чоловіка не лише жила, але й досягла більшого успіху – мальовничий простір України став знову безпечним і чистим. Раз на кілька місяців небайдужі збираються на березі закарпатського

водосховища, аби очистити його від стихійного сміттєзвалища.

На жовтневому пікніку у 2023-му вдалося зібрати близько 200 людей, які з'їхалися з усіх куточків України, щоб підтримати акцію.

Світлина: Владислава Мазур

Благодійність у пам'ять про загиблих

Близькі і родичі після смерті захисників часто знаходять розраду у волонтерстві, допомозі військовим, чиї життя можна врятувати вчасно закритим збором, і допомозі просторам, де навчалися, працювали чи проводили дозвілля загиблі військові.

Один із таких прикладів – досвід Олени Іванченко з села Білозерне, що на Подніпров'ї та Запоріжжі. Вона волонтерить у пам'ять про полеглого сина: військовий Володимир Петленко загинув у березні 2022 року в Харкові, до повномасштабного вторгнення брав участь у бойових діях на Донеччині.

Світлина: Олена Іванченко

Спершу займатися благодійністю Олена розпочала для сина – збирала йому на фронтіву машину, яка допомагала на бойових завданнях. Нині допомагає тим, що возить допомогу в «гарячі точки» й організовує збори для військових. Також Олена працює у місцевій школі, де колись навчався Віталій. Вона придбала у навчальний заклад обладнання для їдальні, а двом класам подарувала два телевізори для освітніх потреб. Спільно з вчителями і батьками жінка організовує благодійні ярмарки, щоб закрити потреби військових.

Кав'ярня «Республіка саду»

У Львові друзі військового Дмитра Пащука втілили його концепцію міської кав'ярні «Республіка саду», котру чоловік придумав ще за життя. Після початку повномасштабної війни він пішов на фронт добровольцем, воював у складі ССО. Загинув 12 березня 2023 року на півдні. У цивільному житті Дмитро був пластуном, ресторатором і власником львівських закладів Port Wine Bar і Papir.Lviv.

Світлина: Іван Станіславський для «Твоє місто»

ПРОСТОРИ ПАМ'ЯТІ

Газон національної пам'яті у Києві

Влітку 2022 року на Майдані Незалежності з'явився простір пам'яті – на одному з газонів люди почали залишати синьо-жовті й подекуди червоно-чорні прапорці в пам'ять про загиблих військових. Кожен намагаються персоналізувати, пишучи дані про бійців. Окрім пам'ятних прапорців, тут залишають лампадки і квіти.

Світлина: Юрій Стефаняк

Схожі ініціативи з'являються і в інших містах. Наприклад, у серпні 2023 року у Чернівцях створили тимчасовий Газон національної пам'яті на Театральній площі, звідки прапорці з іменами полеглих захисників передавали на алею місцевого кладовища.

Стіна пам'яті полеглих військових у Києві

29 серпня 2015 року, у перші роковини Іловайської трагедії, поруч із Андріївською церквою в Києві облаштували стіну пам'яті загиблим тоді військовим. Українці масово приносили до стіни квіти і лампадки, що підштовхнуло редакцію сайту «Книга пам'яті полеглих за Україну», Православну Церкву України і Національний військово-історичний музей розширити і перенести експозицію до Михайлівського собору.

Світлина: Юрій Стефаняк

Це місце обрали для вшанування тому, що у 2013 році після побиття студентів на Майдані простір став прихистком спочатку для протестувальників, а згодом і місцем скорботи за полеглими. Стенди розташовані на мурі, а не на території собору, що дозволяє вшановувати пам'ять про загиблих незалежно від конфесії.

До початку повномасштабного вторгнення там зібрали 4300 портретів в 11 секціях: нині, у 2024-му, їх набагато більше, адже люди самостійно залишають там світлини своїх близьких і рідних. Організатори стіни фотографують нові знімки, щоб після перемоги України впорядкувати їх у більш детальні історії.

Також Стіна пам'яті стала місцем дипломатичних візитів іноземних представників, які хочуть доєднатися до вшанування полеглих бійців і висловити підтримку Україні. Квіти на Михайлівську площу разом із президентом Володимиром Зеленським або міністром закордонних справ України Дмитром Кулебою клали очільник МЗС Молдови Міхай Попшой, державний секретар США Ентоні Блінкен, прем'єр-міністр Канади Джастін Трюдо, прем'єр-міністерка Італії Джорджа Мелоні, прем'єр-міністр Бельгії Александер де Кроо, президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляен та інші представники країн-партнерів.

Пам'ятний мурал бійцям Азову в Рівному

Сьогодні чи не в кожному українському місті є мурал, який створили в пам'ять про військовослужбовців: в Києві французький художник намалював страченого в полоні військового ЗСУ, у Дніпрі створили «Повернення сокола» на честь загиблих українських бійців, а мурал «Назавжди 18» зобразили на стіні полтавської багатоповерхівки в пам'ять про добровольця Максима Краснокутського.

Стінопис, присвячений Костянтину Друзеві (Ейсу) та Віталію Семчуку (Руту), які загинули в Маріуполі, з'явився у Рівному в жовтні 2022 року замість демонтованої дошки радянським діячам. Малюнок складається з трьох частин і займає дві стіни: на одній – портрети загиблих військових і «10 заповідей українського націоналіста», на іншій – дівчинка, яка обіймає Україну. Для Андрія Шостака, автора муралу, вона уособлює всіх дітей, які постраждали чи загинули під час війни.

Світлина: Олександр Третьяк/ФБ

Фонтан добровольців у Львові

У квітні 2023 року у Львові відкрили фонтан пам'яті Герою України Дмитрові Коцюбайлові (Да Вінчі) і всім добровольцям російсько-української війни. Його виготовили з кортенової сталі, що з часом через окислення набуде мідного кольору й не іржавітиме. Фонтан має і символічне значення – вода, що пробивається крізь цю сталь, втілює силу духу українських військових, яка міцніша за метал і ворога.

Світлина: Анастасія Смольєнко для «Укрінформу»

Алеї пам'яті

В українських містах та селищах з'являються різноманітні алеї пам'яті, які мають одну ціль – вшанувати загиблих і нагадувати про ціну свободи.

Вони бувають різними: в Ужгороді та в селі Лани, що на Полтавщині, встановили стенди зі світлинами й короткими розповідями про військових, а в Дрогобичі, що на Галичині, облаштували арку пам'яті, де зібрали світлини загиблих військових родом із цієї громади. У Києві висадили калинову алею в пам'ять про загиблих під час теракту в Оленівці, у Житомирі – яблуневу, в пам'ять про захисниць, які загинули на російсько-українській війні.

Світлина: Роман Балук

В одному з парків Львова також висадили Алею пам'яті Героїв. Ініціювали її створення вісім родин полеглих військовослужбовців. На кожному дереві є іменна металева табличка у вигляді військового жетона, де написано імена захисників, дату народження, дату і місце смерті. Неподальок розмістили стенди з іменами і фотографіями військовослужбовців, а також QR-кодами, де можна прочитати їхні детальніші біографії.

Пам'ятники

В Україні прийнято виражати пошану тим, хто віддав своє життя за свободу і незалежність, зведенням пам'ятників і пам'ятних стел. Сьогодні радянські постаменти переосмислюють, натомість виточують з каменю чи металу нових героїв сучасної України. Пам'ятники можуть бути скульптурами загиблих, як у Черкасах, пам'ятними знаками, де викарбувані імена полеглих піхотинців, як у Бердичеві, чи пам'ятниками-символами у вигляді каменю з обрисами України та птахом, як в Одесі.

Влітку 2023 року історичний клуб «Холодний Яр» встановив пам'ятні знаки Олегові Куцину (Куму), Андрієві Жованику (Татарину), Дмитрові Коцюбайлові (Да Вінчі) і Тарасові Бобаничеві (Хаммеру) на хуторі Буда на Наддніпрянщині. Це місце є частиною урочища Холодний Яр – знакового історичного місця, де активно діяли козаки під час Коліївщини і повстанці за часів Української революції і Другої світової війни. Під час російсько-української війни боротьбу попередніх поколінь українців продовжують бійці 93 окремої механізованої бригади, які носять почесне найменування «Холодний Яр».

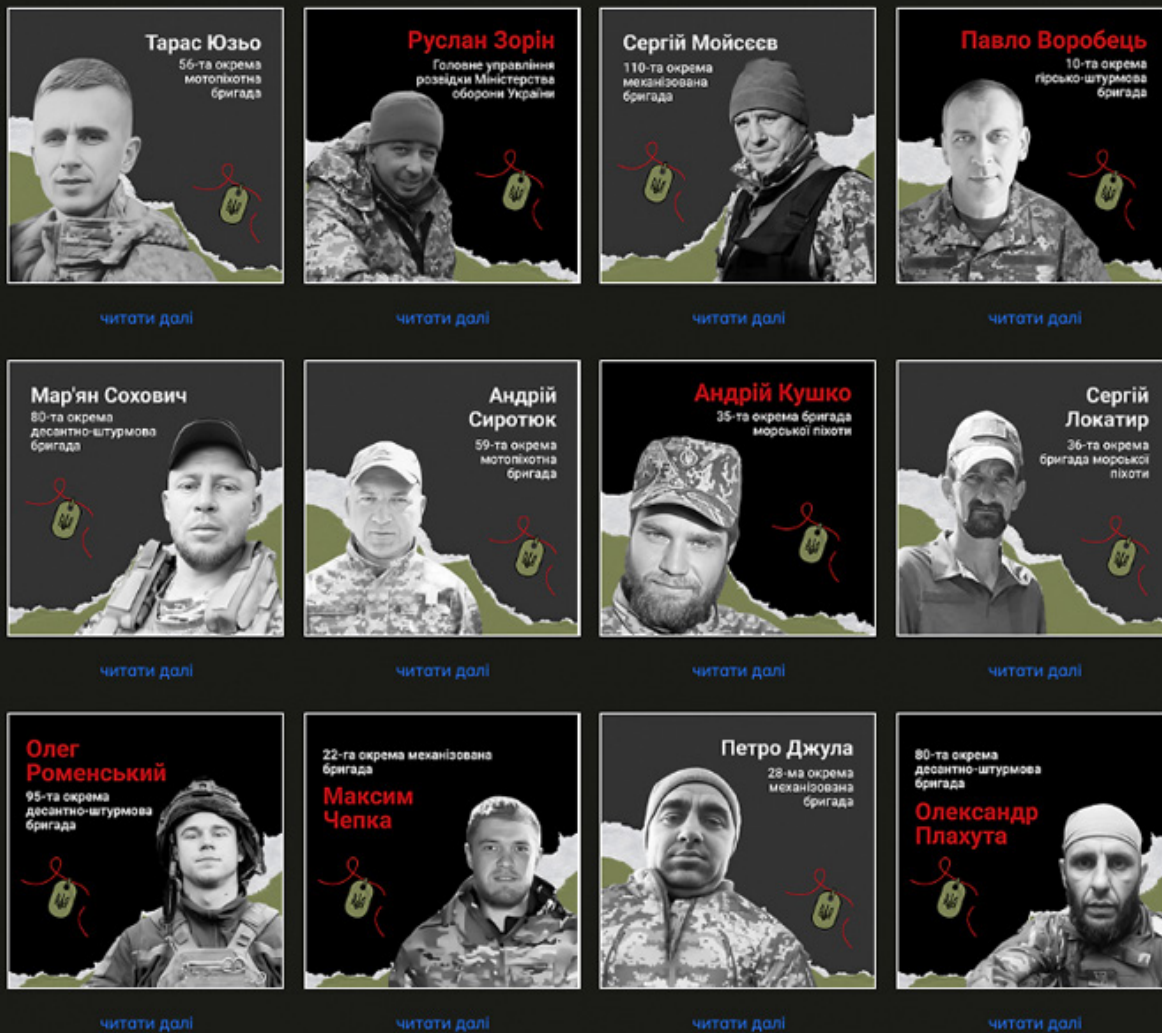

Світлина: Юрій Стефаняк для «Ukrainer»

1 жовтня того ж року, на Покрови, неподалік Свято-Троїцького Мотронинського жіночого монастиря УПЦ, який був осередком повстанців, встановили ще чотири пам'ятні знаки: воїнові-поетові Юрію Дадаку (Руфу) й аеророзвідникам Олегові Собченку, Юліанові Матвійчуку, Денисові Антіпову.

Цифрові платформи пам'яті

22 липня 2014 року створили Книгу пам'яті полеглих за Україну, де зібрано історії військовослужбовців та добровольців, які загинули на російсько-українській війні. В Книзі задокументовано всі бойові і більшість небойових втрат в зоні проведення АТО. Станом на 1 грудня 2021 року, у книгу внесли 4490 записів про загиблих. Через початок повномасштабної війни команда тимчасово не оновлює і не доповнює сторінки пам'яті, але продовжує збирати і обробляти доступну інформацію про воїнів. Її можна надалі надсилати через Google-форму, електронною поштою або в соціальних мережах.

Зняток з сайту платформи пам'яті «Меморіал»

Фіксуванням злочинів і зберіганням історій загиблих в російсько-українській війні займається також **платформа пам'яті «Меморіал»**. Проект [розповідає](#) історії цивільних (дітей і дорослих) і військових, які загинули у війні Росії проти України. Мета команди – показувати українській та іноземній аудиторії, що за кожною цифрою втрат стоять люди, які мали свої плани і мрії. Станом на січень 2024 року на сайті «Меморіалу» зібрано й опубліковано близько 5400 розповідей. Також проект працює над матеріалами про те, як вшановують загиблих в Україні і закордоном і фотопроєктом «Наодинці» про дружин загиблих військових, виставки якого були у Києві, Харкові, Одесі, Дніпрі і Львові.

Також проект створює документальні стрічки про загиблих захисників і захисниць. Одним із перших [фільмів](#) «Меморіалу» стала історія Ярослава «Тигра» Матвіїва. Стрічка розповідає про життя і смерть професійного військового, офіцера ЗСУ, який загинув 26 серпня 2022 року у протистоянні з ворожою ДРГ. У січні 2024 року на ютуб-каналі «Меморіалу» опубліковано 13 таких фільмів. [...]

СТИПЕНДІЇ В УКРАЇНСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТАХ

Стипендії на честь загиблих військовослужбовців – це відповідальність, яка мотивує студентів до активної громадської позиції і плекає навичку шанування тих, хто віддав своє життя за волю України. На сьогодні найбільше іменних стипендій започаткували в Українському католицькому університеті (УКУ), та поступово все більше навчальних закладів запроваджують цей спосіб вшанування і в себе.

Імені Дмитра Коцюбайла. УКУ

Дмитро Коцюбайло (Да Вінчі) брав участь у російсько-українській війні із 2014 року, під час повномасштабного етапу служив у званні командира батальйону «Вовки Да Вінчі». Загинув 7 березня 2023 року під Бахмутом.

Стипендію імені Дмитра Коцюбайла вручатимуть студентам-волонтерам, які опікуються військовими, ветеранами та їхніми сім'ями.

Світлина: Юрій Стефаняк

Імені Артемія Димида. УКУ

Стипендія дозволить щорічно покривати витрати на навчання в УКУ студента чи студентки, які вступатимуть на бакалаврські і магістерські програми, а також є учасниками «Пласту».

Її створили за ініціативи сім'ї Артемія Димида (Курки), який загинув на війні 18 червня 2022 року. Смерть внаслідок російської агресії тісно пов'язана з родинною історією Артемія. Він син отця Михайла Димида, першого ректора Львівської богословської академії (тепер УКУ) і капелана Майдану, та Іванки Крип'якевич-Димид, відомої іконописиці, а також правнук історика Івана Крип'якевича та священника і скрипаля Артемія Цегельського, котрий сім років провів на засланні в Сибіру.

Імені Біжана Шаропова. НаУКМА

Біжан Шаропов – український біолог, викладач, голова Ради молодих вчених Національної академії медичних наук України, співзасновник і головний біолог компанії «Українські генетичні технології». Активний учасник Революції гідності.

Від початку повномасштабної вторгнення Біжан воював у складі 11 окремого батальйону спеціального призначення 112 бригади ТрО, це його уже другий бойовий досвід – у 2014–2015-х роках служив у складі батальйону «Айдар», після чого захистив кандидатську і повернувся до наукової діяльності. Із квітня 2022 року вважався зниклим безвісти під час виконання бойового завдання на Слобожанщині. У лютому 2023 року стало відомо про смерть захисника.

Стипендія призначена для аспірантів-біологів НаУКМА і дозволить стажуватись у кращих лабораторіях світу для вивчення наукових методів, що допоможуть вдосконалювати якість досліджень молодих вчених.

події

Подяка військовим стала частиною не лише важливих державних дат, релігійних святкувань, днів народжень чи дат загибелі бійців, а й подій, що в мирному житті не асоціювалися з військовою тематикою. Усе частіше чемпіонати, концерти, літературні вечори, інсталяції, перфоманси, фестивалі, стендапи й інші події розпочинають подякою захисникам і захисницям України, завдяки яким українці мають змогу ходити на цивільні заходи, або повністю присвячують пам'яті про них.

«Сад пам'яті»

Фестиваль «Сад пам'яті: кіно і дерева» виник у 2018 році до Дня захисника України і щорічно проходить у Центрі творчої реабілітації та відпочинку «Бережниця» у Карпатах.

Програма складається з двох частин: спершу гості переглядають документальне кіно, яке зняли бійці, про боротьбу України за ідентичність, героїв війни, реабілітацію військовослужбовців після бойових дій та історії волонтерів. А потім садять нові дерева у Саду пам'яті, кожне з яких носить ім'я загиблого захисника чи захисниці України. У час повномасштабного вторгнення військові і ветерани продовжують щороку збиратися, аби презентувати фільми і обговорити їх.

Презентація книги Андрія Гудими «69 спецій для Серця»

В жовтні 2023-го друком вийшла книга Андрія Гудими – ресторатора, художника і письменника, який захищав Україну в складі 80 окремої десантно-штурмової бригади. Загинув у бою під Бахмутом 2 липня 2023 року. Видавці і близькі військового провели низку презентацій, зокрема вечір теплих спогадів, де говорили в контексті книги «69 спецій для Серця» про смак до життя, історії Андрія і пам'ять, що тримає попри все.

Чемпіонат зі змішаних бойових мистецтв пам'яті загиблого нацгвардійця Дмитра Лашти

В Івано-Франківську започаткували чемпіонат у двох категоріях, ММА і Striking MMA, що об'єднав 170 спортсменів і спортсменок. Його планують зробити традиційним, щоб продовжувати зберігати пам'ять про Дмитра Лашту. До того, як піти воювати, він займався змішаними бойовими мистецтвами, адже вважав, що спорт гартує. Служив командиром 1 гірсько-патрульного взводу 50 полку Нацгвардії України. 27 липня 2023 року чоловік загинув на Донеччині. Посмертно отримав звання капітана.

Джерело: фейсбук-сторінка фестивалю «Сад пам'яті: кіно і дерева»

Джерело: [Ukraïner](#)

МИРОСЛАВ МАРИНОВИЧ ПРО РОЛЬ ЦЕРКВИ У ВІЙНІ, ПАСТКУ НЕНАВИСТІ ТА РОЗПАД РОСІЇ

06.04.2024 р.

«Ми скидаємо останній обруч, але нам треба вистояти. Це процес не одномоментний, він вимагає максимальної консолідації суспільства, витримки. Вистоїмо – переможемо. А нам треба перемогти», – Мирослав Маринович.

В гостях у подкасті NV «Що далі?» філософ, релігієзнавець, дисидент, політв'язень часів СРСР, один із засновників Української Гельсінської спілки, радник ректора Українського католицького університету **Мирослав Маринович**. Важлива розмова про допомогу Заходу, вплив українських дисидентів на росіян у таборах СРСР, місце Церкви у російсько-українській війні, роль України в майбутньому світовому порядку.

Ділимося кількома тезами з інтерв'ю та заохуємо прослухати його повністю podcasts.nv.ua

- Поголовна більшість українців не вірить в трансформацію росії. Дай Боже росії вийти з честю з війни так, як вийшов німецький народ, пройти через покаєння. В російській опозиції нуртує думка, що путінський режим злочинний, жоден із опозиціонерів не ставить питання про розчленування російської імперії. Демократизм російської демократії закінчується на українському питанні.
- Після Другої світової війни, євреї запитували – «де був Бог в Аушвіці»? Сьогодні українці запитують – «де був Бог у Бучі»? На це питання поки що задовільної відповіді немає. Мені хочеться, щоб був потужний пророчий голос Церкви. Обмити рани – це важлива функція Церкви, але лише одна із. Люди потребують відповідей, бо вони губляться: «чому я втратила рідних?», «чому загинув мій син?». І таких «чому» багато. Важливо, щоб Церква розтлумачувала сенс самопожертви.
- Євангеліє не є пацифістською книгою, миротворство схвалював Ісус, але Він дуже чітко розрізняв добро і зло, і ось цього потребує від Ватикану і папи.
- Я вдячний нашим воїнам за те, що вони дають нам простір, захищають. Воїни свою справу роблять, а наше громадянське суспільство ще свою справу не виконало.
- Одним із найбільших досягнень української демократії є релігійна свобода. І це те, що дає мені надію, що Україна вистоїть – це те, що ми різні, але єдиний шлях до нашої єдності – це порозуміння, толерантність один до одного.
- Людина не стає праведною через закон, людина стає праведною через ціннісні установки.
- Митрополит Шептицький говорив, що настане час, коли український Київ стане вирішальним чинником у долі всієї Європи, і це пророцтво мені видається дуже слушним. Але це не стовідсотковий фатум, нам треба працювати для цього. Ми лише на певному шляху, навіть на його початку, бо поки що для українців головне завдання переконати Захід – якою поганою є росія, що уявлення про нинішню росію, крізь призму Толстого, російську культуру – хибне. Це та сама помилка, яку колись робив світ, орієнтуючись на німецьку культуру, на Гете, Гейне. Наше національне завдання подати себе світові не лише в контексті негативної росії, а й чим ми можемо заступити росію у цій світовій конструкції, де є наш потенціал, крім нашої армії, яка вже давно довела свою велич.

Джерело: УКУ/ФБ

ЄПИСКОП МАЙЄР ЗАВЕРШИВ ПОЇЗДКУ В УКРАЇНУ

10.04.2024 р.

10 квітня 2024 року завершилась п'ятиденна поїздка голови Комісії *Weltkirche* Єпископської конференції Німеччини, єпископа доктора Бертрама Майєра, в Україну. Зупинками були столиця Київ і Львів. Окрім представників Церков, єпископ також зустрівся з очільником Державної служби з етнополітики та свободи совісті.

Основним пунктом візиту до Києва (7–8 квітня 2024 р.) була докладна розмова з Верховним Архієпископом Української Греко-Католицької Церкви Блаженнішим Святославом. До цієї Церкви належить близько восьми відсотків українського населення. Верховний Архієпископ подякував Німецькій Єпископській Конференції та католикам у Німеччині за тривалу й багатолітню духовну, матеріальну та політичну солідарність з Україною, особливо з часу повномасштабного російського вторгнення два роки тому. Блаженніший згадав у цьому контексті також зусилля, які були докладені для прийняття великої кількості біженців у Німеччині. Також Документ про Україну німецьких єпископів та основне слово етики миру «Мир дому цьому» сприймається як цінна підтримка Церкви в Україні.

Глава УГКЦ розповів про життя його Церкви під час війни, особливо про постійне прагнення бути поруч із жертвами насильства та зміцнити стійкість населення перед обличчям триваючої агресії в спосіб, властивий вірі. Наскільки мало «радикальний пацифізм» може бути відповіддю на військову агресію росії, настільки важливим є, щоб Церква завжди, особливо в таких ситуаціях нав'язаної боротьби, нагадувала про християнський етос. Також Блаженніший Святослав і єпископ Бертрам висловили свою вдячність за посередницьку діяльність папського представника кардинала Маттео Зуппі.

Служба Божа разом з Главою УГКЦ Верховним Архiepіскопом Святославом Шевчуком у Києві (7 квітня 2024 р.)

Уявлення про конкретну душпастирську та соціальну роботу Церкви для стражденного населення єпископ Майєр мав змогу отримати в розмовах з працівниками фонду «Мудра справа» та Карітасу Греко-католицької Церкви. Їхні проекти служать, з одного боку, підтримці людей, які внаслідок війни втратили засоби до існування, а з іншого боку – охоплюють психологічну допомогу для тих, які зазнали травм.

Дияконська робота Церкви особливо керується думкою, щоб стабілізувати соціальне середовище тих, яким війна завдала матеріальних збитків чи зранила тіло та душу. Це було чітко представлено в доповіді про проект Карітасу, який уможливорює встановлення тимчасового житла безпосередньо на місці зруйнованих будинків: таким чином постраждалі можуть продовжувати залишатися у своїх громадах і відчувати соціальну згуртованість. Соціальні проекти Церкви фінансуються, зокрема, Реновабісом та німецьким Карітасом [Caritas international].

Військове капеланство має першочергове значення під час війни. Про їхню роботу єпископ Майєр дізнався під час обміну думками із заступником керівника греко-католицького військового капеланства о. Андрієм Зелінським SJ. Відповідний до міжнародних стандартів професіоналізм військових капеланів-християн гарантується ще й тим, що їхнє навчання відбувається в західних країнах. З огляду на конфесійну різноманітність України, екуменічна координація у сфері військового капеланства має велике практичне значення.

Найбільш вражаючим досвідом єпископа Майєра про страждання війни та виклики душпастирського служіння стали відвідини військового цвинтару у Броварах (поблизу української столиці). Голова Комісії *Weltkirche* зустрів групу родичів, чії сини та чоловіки загинули на війні, та місцевого пароха, який ними опікується. Розмовам, які характеризувалися стражданнями, триваючим потрясінням і горем, слідувала молитва, яку провадив єпископ Майєр.

07.04.2024, відвідання цвинтаря в м. Бровари та зустріч з рідними загиблих воїнів (Алея Українських Героїв)

«Це був найглибший, найважливіший і найзворушливіший момент поїздки», – сказав єпископ, підсумовуючи свої враження від відвідин кладовища.

«Будь-який абстрактний погляд на війну блідне перед обличчям заплаканих дружин і батьків, які втратили найголовніше, що було в їхньому житті. І в той же час я вкотре усвідомив, наскільки Церква потрібна і необхідна, особливо в таких ситуаціях».

Відносини між державою і Церквами та іншими релігійними спільнотами в Україні стала темою зустрічі Апостольського Нунція в Україні Архієпископа Вісвальдаса Кульбокаса та голови Державної служби України з питань етнополітики та свободи совісті Віктора Єленського. Міністр Єленський дав чітко зрозуміти, що є прагнення організувати більш кооперативні відносини між релігією і державою на основі розмежування цих двох сфер. Це не виключає напруженості в окремих випадках, як, наприклад, під час дискусій про новий закон про призов на військову службу: Церкви хочуть забезпечити, щоб священники і кандидати у священство або пастори не могли бути призвані до служби в збройних силах.

У рамках поїздки до України з 6 по 10 квітня 2024 р. єпископ Бертрам Майер у Києві провів переговори з Апостольським нунцієм в Україні архієпископом Вісвалдісом Кульбокасом

Хоча державно-церковні відносини, незважаючи на такі проблеми, в цілому вважаються задовільними, Українська Православна Церква, яка має нерегульовані відносини з Московським Патріархатом, є винятком. Багато людей у суспільстві, а також уряд, вважають, що вона, незважаючи на протилежні заяви, все ще прихильна до московського патріарха кирила. Це призводить до напруженості у відносинах з державою, що виражається, наприклад, у забороні здійснення військового капеланства цією церквою.

Єпископ Майер також обговорив цю ситуацію з митрополитом Української Православної Церкви Климентом Вечерею, який намагався пояснити складне правове становище своєї Церкви в Православ'ї. Зустріч з представником Православної Церкви України, яка не має відносин з Російською Православною Церквою і користується прихильністю державної влади, під час візиту єпископа Майера не відбулася.

На відміну від червня 2022 року, коли єпископ Майер застав дуже напружений, але в основі своїй оптимістичний настрій під час свого візиту в Україну, цього разу майже на всіх зустрічах домінувала більш похмура атмосфера. Відновлена стабільність російських військових в останні місяці, невдачі українців на окремих ділянках фронту, нинішня недостатня збройна підтримка з боку західних партнерів і, не в останню чергу, зростаюча кількість жертв української війни зменшили надії на швидкий успіх.

Проблеми з мобілізацією солдатів і сумнозвісна корупція, яка обурює почуття справедливості багатьох людей, також є вираженням складної ситуації всередині країни.

Німецька делегація, у складі якої був д-р Ульріх Пенер з Конференції єпископів Німеччини та д-р Йорг Люер з Justitia et Pax, зустрілася із заступником ректора УКУ Мирославом Мариновичем у кампусі університету у Львові

«У моїх розмовах, – розповідає єпископ Майєр, – мені неодноразово і переконливо говорили, що українці, як і раніше, сповнені рішучості захищати свободу своєї країни. Саме жорстокість російського військового апарату і невибіркові обстріли, і бомбардування цивільного населення зміцнюють політичних лідерів і широкі верстви населення в думці, що немає виправданої альтернативи оборонній війні.

Надія на те, що Україна виживе як вільна країна, залишається. Але її затьмарюють політичні та військові негаразди. Навіть і особливо в цій складній ситуації, солідарність німців і європейців з пригнобленими українцями є необхідною!»

Візит до Львова 9 і 10 квітня 2024 року був особливо присвячений Латинській Католицькій Церкві, меншій Церкві, до якої належить близько двох відсотків населення України, але яка має велике значення в західних частинах країни. Там єпископ Майєр зустрівся з архієпископом Мечиславом Мокшицьким, з яким спільно освятив нову церкву в єпархії. «Я вдячний, що зміг взяти участь у такій церковній події на завершення поїздки. Святкова атмосфера і радість вірних, яку я відчув, свідчить про витривалість під час кризи. Тут немає нічого надуманого, немає прозорого, виставленого напоказ оптимізму, а є християнська надія, яка зберігається навіть у важкі часи».

Джерело: ukrainische-kirche.eu;
переклад з німецької: о. Богдан Підлісецький;
світлини: Deutsche Bischofskonferenz / Ewelina Sowa

«ЗАМІСТЬ ДІТЕЙ У КОЛЯСКАХ – ПЕСИКИ»: ПАПА ЗАКЛИКАВ ЗАДУМАТИСЬ НАД СЕНСОМ ЖИТТЯ

13.04.2024 р.

Світлина ілюстративна, джерело: PAP/EPA/LUCA ZENNORO

На драму сучасного світу, в якому народжується все менше дітей, вказав Папа Римський під час аудієнції для італійського католицького скаутського руху дорослих. Середній вік в Італії становить 46 років, замість дітей жінки возять у колясках своїх песиків, сказав Папа Франциск.

Замислитися над демографічною кризою на Апеннінському півострові Папу спонукав подарунок, який італійські скаути підготували для Центру першої допомоги на Лампедузі. Це термічна колиска для немовлят. Про це розповідає польський інтернет-часопис [«DO RZECZY»](#).

«Ми живемо в час драматичного скорочення кількості новонароджених, – сказав Папа. — Тільки подумайте, середній вік в Італії становить 46 років, а в Албанії – 23. Є над чим задуматись. Драма падіння народжуваності. Мій секретар розповів, що коли він проходив через площу Святого Петра, то побачив жінку з возиком... Він підійшов ближче, щоб подивитися на дитину, але виявилось, що в колясці був песик! Зниження народжуваності – це біда», – сказав Франциск.

«Здається, що людина втратила відчуття сенсу народжувати і піклуватися про інших, а, можливо, і сенс життя. Натомість колиска – це символ радості від приходу дитини на світ, символ зусиль, спрямованих на те, щоб вона добре розвивалася, символ очікувань і сподівань на те, ким вона може стати в майбутньому. Колиска говорить нам про сім'ю, родинне гніздо для наймолодших, безпечне і привітне, про спільноту, засновану на безкорисливій любові. Опосередковано колиска також вказує на турботу про життя на кожному етапі, особливо коли плин років або життєві труднощі роблять людину більш беззахисною і нужденною», – додав він.

Пресслужба Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ

МОЛОДЬ ДЛЯ МОЛОДІ

14.04.2024 р.

13–14 квітня 2024 року, у різних громадах парафії Святого Миколая з осідком у м. Бамберг (Бамберг, Нюрнберг, Вюрцбург та Ерланген) проведено збірку на підтримку душпастирства молоді в Апостольському екзархаті для українців у Німеччині та Скандинавії.

Душпастирство молоді є пріоритетом не лише для вище згаданої парафії та екзархату, але й для самої парафіяльної молоді, яка активно долучилась до збору коштів власними свідченнями та креативними ідеями.

Після недільної Літургії молоді люди розповідали про те, як виглядає душпастирство молоді на парафії, у яких заходах вони взяли участь та до яких ще готуються. А також ділилися думками, чому Церква і віра є для них важливими. А відтак парафіяни, які склали пожертву для підтримки молодіжного апостоляту, отримали в подарунок Слово Боже, надихаючу цитату зі Святого Письма у вигляді сюрпризу, загорненого у святкову стрічку, які з уважністю добирала та загортала знову ж таки парафіяльна молодь.

Усі зібрані пожертви буде перераховано на рахунок Апостольського екзархату для потреб і діяльності молодіжної комісії Екзархату.

Джерело: ukrainische-kirche.eu

[Повернутися до змісту](#) ▲

БУТИ ВІЙСЬКОВИМ КАПЕЛАНОМ – ЦЕ БУТИ ОСТРОВОМ, НА ЯКИЙ ВІЙСЬКОВІ МОЖУТЬ ПРИЙТИ І ВІДПОЧИТИ, – о. Ігор Табака

16.04.2024 р.

Отець Ігор Табака – військовий капелан, священник Харківського екзархату УГКЦ, родом із Львівщини. У 2006 році закінчив Філософсько-богословський факультет Українського католицького університету. Упродовж 10 років війни росії проти України отець Ігор перебуває поруч з українськими військовими, підтримує їх та цивільних людей, які постраждали через російські обстріли, у ці надскладні часи.

Нещодавно отець Ігор став героєм фільму від «Живого Телебачення» під назвою «Обличчя живої Церкви». Так сталося, що напередодні прем'єри о. Ігор отримав поранення, 11 квітня його прооперували, виїняли з його тіла осколок. Тепер він проходить період відновлення.

Свою капеланську діяльність отець Ігор почав після початку війни у 2014 році. А у 2017 став штатним капеланом Національної гвардії в Харкові.

«З військовим мені завжди подобалося працювати, – каже отець. — Будучи у семінарії, я дивився з тихою заздрістю на тих братів, які їздили до військових. Не знаю, чому мене завжди приваблювала армія. Хотів служити, бути танкістом».

Отець Ігор Табака | Світлина: Синод єпископів УГКЦ

Світлина: о. Ігор Табака/ФБ

Про своє капеланське служіння отець каже: «Для мене бути військовим капеланом – це бути островом, на який військові можуть прийти і відпочити. Люди приходять з усім своїм багажем, виливають все на тебе і тоді йдуть далі. Я не боюся їм сказати, що мені також страшно. Тому що коли ти починаєш показувати, який крутий, – це фальш».

У програмі «Живого Телебачення» отець Ігор розповів про свою місію військового капелана та служіння на деокупованих територіях. Ділимося з вами декількома важливими думками отця Ігоря та запрошуємо переглянути фільм повністю на YouTube-каналі [«Живе телебачення»](#):

- В інформаційному просторі дуже багато інформації про руйнування, смерть... Все подається в ключі безнадійності. Мені ж хочеться показати, що попри це все – є перемога. Перемога в тому, що є життя.

- Мені страшно, коли я їду на передову. Розумію, що може статися будь-що. Зрештою, Христос теж боявся. Коли Він молився у Гетсиманському саду, Йому було страшно від того, що йде на смерть. Але Він пішов. Чому я, як його священник, не маю цього робити? Так, мені не хочеться помирати, як і нікому не хочеться. Хоча розумію, що від цього ми нікуди не дінемося.

XVI Всеукраїнський з'їзд військових капеланів УГКЦ | Світлина: о. Андрій Зелінський/ФБ

- У мене був випадок, коли я зустрівся з одним офіцером, якого дуже поважаю. Ми з ним побачилися, сфотографувалися на мосту в Харкові. Через два тижні його поховав... Він не дочекався народження своєї дитини. Можливо, у той момент, коли я його поблагословив під час зустрічі, йому це було потрібно. Я не знаю... Якщо ти перед смертю комусь даси надію, значить виконав свою місію.

Отець Ігор з дружиною Іриною | Світлина: Ірина Табака/ФБ

- Сповідь, Літургія, причастя – три речі, які зцілюють. Чому сповідь? Бо людина зцілюється духовно, морально і фізично. Сповідь – це унікальний ключ, який нам залишив Господь. Досвід сповіді потрібно пережити, щоб зрозуміти, що це таке. І це треба робити не після завершення війни, а вже зараз. І починати варто цивільним людям, адже вони є травмовані, заперечують війну, не приймають військових, зневажають війну... Якщо ми зцілимо суспільство, то ті, хто повернеться з війни, повернуться в адекватне суспільство, зрозуміють, для чого вони воювали. Вони зрозуміють, що життя триває і будуть жити. Без зцілення цивільного суспільства, ми не полікуємо наших військових.

Джерело: [сайт УКУ](#)

«МУДРА СПРАВА» УКЛАЛА ДОГОВІР ІЗ БРОВАРСЬКИМ САДОЧКОМ «КАПІТОШКА» ТА ДОПОМОЖЕ ЗІ СПОРУДЖЕННЯМ ДИТЯЧОГО І СПОРТИВНОГО МАЙДАНЧИКІВ

17.04.2024 р.

17 квітня 2024 року у стінах Патріаршої курії УГКЦ у м. Києві було підписано Меморандум про співпрацю між Патріаршою фундацією «Мудра справа», дирекцією закладу дошкільної освіти «Капітошка» м. Бровари та ТОВ «АРТЯРД». Метою цього договору є будівництво дитячого та спортивного майданчиків при садочку.

Патріаршу фундацію «Мудра справа» під час робочої зустрічі представляв о. Любомир Яворський, патріарший економ УГКЦ та директор фундації. Він наголосив на тому, що війна має дві сторони медалі. Одна із них – жорстока і болюча, а інша – це солідарність та єдність, які будують, надихають і дарують надію. Ми відчули це тоді, коли усі українці розпочали об'єднуватися, – і йдеться тут не лише про українців в Україні, але й у цілому світі.

«У даному випадку через Патріаршу фундацію «Мудра справа» та греко-католицьку парафію у Броварах на чолі з о. Олегом Панчиняком наш Апостольський екзархат у Німеччині та Скандинавії приєднався до підтримки та допомоги нашим діткам. Це ті діти, батьки яких сьогодні воюють на передовій або ж є вимушеними переселенцями. Тож вони вже сьогодні повинні відчувати гідність. Це гідність, яка полягає у тому, щоби жити у вільній, незалежній, свободній країні. Гідність сьогодні – це бути не у "совковому" архітектурному ансамблі, який нам колись накидали, але перебувати у тому просторі, де хочеться жити, творити і надихатися», – мовив він.

Саме Апостольський екзархат для українців візантійського обряду у Німеччині та Скандинавії в особі владика Богдана Дзюраха виступив із черговою пропозицією фінансової підтримки ініціатив дошкільного закладу.

«Це вже не перший проєкт, який здійснює Церква у нашому закладі, – розповідає директорка ЗДО "Капітошка" Наталія Шерембей. — Наші малята вже щасливі займатися у спортивній залі. Це дійсно європейська зала, тож всі, хто туди входить, не вірять своїм очам, що у державному закладі у Броварах є такий осередок. Також у нас є світлиця, у якій здійснюється морально-духовне виховання наших малят. Тож наша співпраця, яку регламентує цей Меморандум буде надалі лише зростати».

За словами о. Любомира, під час підписання Меморандуму ми бачимо, що дві такі інституції як Церква і садочок розпочинають співпрацювати задля того, щоби послужити і допомогти діткам. Адже саме у них ми бачимо майбутнє. [...]

Наприкінці зустрічі сторони обмінялися подяками за співпрацю і спільне служіння для добра дітей.

«Нехай цей Меморандум та договір, які ми укладаємо заради побудови спортивного і дитячого майданчиків, будуть прикладом для тих, які бояться співпраці або ж не знають Церкви. А тому не завжди розуміють, скільки усього доброго ми можемо зробити, якщо перебуваємо у єдності. Тож ще раз вам дякую!» – мовив о. Любомир.

Натомість Наталія Шерембей відзначила неоціненний внесок владика Богдана Дзюраха та української громади у Німеччині.

«Зі свого боку я дякую вам, отцю Олегові, який має дуже велике серце і постійно допомагає нашому закладу. Ми справді виховуємо діточок як патріотів своєї країни, ми виховуємо діточок, які будуть мати і вже мають любов і Бога у серці. Ми дякуємо владичі Богдану, який відкрив свою душу для малят. Вони є тими дітьми, які переживають війну. Владика Богдан – це просто неймовірна людина. Він дійсно був посланий Богом для нас. Межі його доброти просто неосяжні, адже він дуже багато робить. І робить це щиро, бо це відчувається», – мовила представниця освіти.

Джерело: ugcc.ua за повідомленням пресслужби Патріаршої фундації «Мудра справа»

ПЕРШЕ ПРИЧАСТЯ У МАЙНЦІ

18.04.2024 р.

У другу неділю після Пасхи в українській греко-католицькій парафії міста Майнц на Божественній Літургії п'ятнадцять дітей приступили до Таїнств Першої Сповіді і урочистого Святого Причастя. Знаменно, що на першу річницю заснування української греко-католицької громади у Майнці уже вдалося зібрати гарну групу малих Христових апостолів і апостолок-мироносиць, і не тільки з Майнца, а також з Вісбадена, Дармштадта і Бад Кройцнаха.

Душпастир для українців у цих громадах о. Михайло Орос наголосив, що батьки дуже відповідально поставились до цієї важливої події і протягом року заохочували своїх дітей брати участь у заняттях з катехизму. Діти ревно відвідували наживо і в онлайн-форматі катехитичні зустрічі, натхненно готуючись до цієї важливої події у своєму християнському житті. Очистивши свої юні душі від гріхів уперше на Святій Сповіді, юні парафіяни прийняли до своїх чистих сердець Пресвяту Євхаристію – Тіло і Кров Господа нашого Ісуса Христа під видами хліба і вина.

Священник щиро привітав юних українців і побажав їм бути вірними Христовими учнями у щоденному житті та берегти той скарб віри, який мають у своєму серці.

Батьки першопричасників на згадку про цей день подарували для храму Святе Євангеліє, а відтак запросили усіх присутніх на частування.

Джерело: ukrainische-kirche.eu

УДІЛЕННЯ ТАЇНСТВА СВЯЩЕНСТВА ДІЯКОНОВІ ВАСИЛЮ ПЕТРИШИНУ

21.04.2024 р.

21 квітня 2024 року Преосвященний владика Богдан, апостольський екзарх для українців візантійського обряду у Німеччині та Скандинавії, у Східній Колегії м. Айхштетт уділив Таїнство Священства дияконів Василеві Петришину, який приналежний до Перемисько-Варшавської архієпархії.

«Церква є простором, де люди вчаться любові та виявляють її. Тебе Господь кличе до такого служіння, щоб ти провадив людей до Бога, допомагав їм зустріти воскреслого Ісуса», – владика Богдан до нововисвяченого священника.

Джерело: ukrainische-kirche.eu

ГЛАВА УГКЦ У 114-Й ТИЖДЕНЬ ВІЙНИ: З БОЛЕМ КОНСТАТУЄМО ДЕГРАДАЦІЮ ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ В РОСІЇ

22.04.2024 р.

Усім, хто повторює кліше московської пропаганди, кажемо: там, де приходиться російський окупант, зникає гідність, свобода, зокрема й релігійна. Про це сказав Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав у 114-й тиждень великої війни, яку росія принесла на нашу мирну українську землю.

Предстоятель зазначив, що вже 11 років в Україні триває війна, яка щодня забирає нові життя. Цей тиждень знову був позначений величезними злочинами росіян проти людяності на українській землі.

Глава Церкви висловив вдячність усім рятувальникам, парамедикам, лікарям, які рятують людське життя: *«Нас вразили слова чернігівського парамедика, який, виймаючи поранене тіло хлопця, голосно молився до Господа Бога, кажучи, той повинен жити. Ще раз складаємо щиру подяку тим, хто рятує життя українців, і промовляємо на весь світ уже всім знайомі, але для нас такі важливі слова: Україна стоїть! Україна бореться! Україна молиться!»*.

Блаженніший Святослав наголосив, що релігійні представники в Україні уважно слухають усе те, що про нас говорять очільники держав, політики тих чи тих країн.

«Цього тижня християн, юдеїв і мусульман України, – відзначив духовний лідер, – вразили слова деяких американських конгресменів, які вважають, що російський лідер захищає християнські цінності в сучасному світі, мовляв, росія тепер є чи не останнім оплотом традиційних цінностей, Церкви, зокрема в Україні».

Блаженніший Святослав висловив твердження, що повернення до радянських способів впливу на Церкву, які сьогодні чинить росія, означає неволю для Церкви, незалежно від конфесії, для будь-якої релігійної спільноти.

«Ми, греко-католики, – додав він, – добре пам'ятаємо, як у радянському союзі ми були позбавлені легального статусу й існували в катакомбах, були найбільшою суспільною опозицією совецькому режиму у ХХ столітті».

«Окуповуючи українські землі, – каже Глава Церкви, – росія насамперед нищить релігійну свободу. Понад 600 храмів різних конфесій було знищено на окупованих територіях».

За його словами, російська православна церква перестає бути Церквою, перетворюючись на частину державної машини зі своєрідними релігійними прикрасами.

Предстоятель розповів, що РПЦ спершу називає колективний захід сатанинським і оголошує проти нього метафізичну війну. Потім намагається виправдати злочини, вбивства, насилля супроти християн, зокрема й українського народу, обіцяючи злочинцям вічне життя і відпущення гріхів за злодіяння в Україні. А останнім часом чуємо, що ця війна, яку спочатку назвали національно-визвольною війною російського народу, оголошена священною.

«Отже, той, хто представляє себе як останнього захисника Церкви і традиційних християнських цінностей, стає богохульником. Бо, називаючи війну священною, чинить злочин не тільки проти людини, а й проти Господа Бога, – чинить акт святотатства», – резюмував Блаженніший Святослав.

Глава УГКЦ подякував тим, хто має відвагу дивитися у вічі правди, яка визволяє і без якої немає справедливості, істинної свободи, не тільки в Україні, а й у Європі, Північній Америці чи будь-якій іншій країні світу.

[Департамент інформації УГКЦ](#)

«МИ ЗВОРУШЕНІ Й РОЗЧУЛЕНІ». ВІДОМІ УКРАЇНЦІ ВІДПОВІЛИ ЛИСТОМ ПОДЯКИ НАРОДУ СЛОВАЧЧИНИ, ДЕ ЗІБРАЛИ МАЙЖЕ 3,5 МЛН ЄВРО НА СНАРЯДИ ДЛЯ ЗСУ

23.04.2024 р.

Відомі українські громадські, культурні та інші публічні діячі й лідери думок підписали лист від української громадськості до словацького народу на знак подяки за збір коштів для української армії у Словаччині.

Воїн 148-ї окремої артилерійської бригади Десантно-штурмових військ ЗСУ готує гаубицю M777 до стрільби в Донецькій області, 20 квітня 2024 року | Світлина: Сергій Нужненко /REUTERS/

У Словаччині громадяни зібрали на снаряди для Збройних сил України понад 3 млн євро. До благодійного збору долучилися понад 54 тисяч осіб, не згодні з політикою прем'єр-міністра Роберта Фіцо, який відмовився допомагати Україні. Лише за перші дві доби словаки зібрали більше, ніж планували – понад 1 млн євро. Станом на середину дня 23 квітня сума зросла майже до 3,5 млн євро.

Гроші підуть на закупівлю снарядів для України в рамках ініціативи Чехії, до якої долучилися близько 20 країн. Громадяни перерахують гроші безпосередньо чеському уряду. Одним з ініціаторів кампанії став **99-річний Отто Шимко**, який пережив Голокост і брав участь у словацькому повстанні проти нацистів 1944 року.

Відкритий лист подяки у відповідь словацькому народу від українців був ініційований Інститутом центральноєвропейської стратегії, який є відповідальним за збір підписів. [NV](#) наводить його текст повністю українською, словацькою та англійською мовами.

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ДО СЛОВАЦЬКОГО НАРОДУ

Дорогий словацький народе, дорогий Отто, усі ті, хто ініціював, підтримує та вже долучився до збору на амуніцію для України, який організовує команда «Мир Україні» [Mier Ukrajině]!

Друзі! Ми в Україні зворушені, розчулені та неймовірно вдячні вам за підтримку в цей надзвичайно складний момент для українського народу, Європи та всього людства.

Ми, українці, не починали, не хотіли і не хочемо цієї війни, прагнемо миру як ніхто інший. Але це наша війна, війна за право жити, за незалежність України, за свободу та Європу. У цей трагічний і вирішальний час ми щасливі знати, що словацький народ, кожен з вас, стоїть поруч з нами, допомагає – з першого дня цієї неспровокованої геноцидальної російської агресії.

Справа навіть не в цифрах, хоча сьогодні, коли для України доленосними є кожна куля і снаряд, понад 3 мільйони євро за кілька днів силами понад 50 тисяч словаків – це вражаюча і надихаюча історія, що демонструє мудрість, силу і єдність словацького громадянського суспільства.

Та насамперед річ у виборі, який зробив словацький народ, кожен з вас, – підтримати українську політичну націю в її боротьбі за те, що об'єднує всі народи доброї волі. Ми хочемо, аби ви пишалися собою, вірили у власні сили та справи. Адже ви – на правильній стороні історії. Разом з вами ми творимо нову історію Європи та світу.

На жаль, саме ця війна і тільки нещодавно відкрила для багатьох з нас один одного, Словаччину для України, і Україну для Словаччини.

Однак, дух свободи та демократичні цінності єдали нас завжди. Ми з вами не просто сусіди, ми з вами одnodумці, партнери та союзники. Україна не стомиться дякувати словакам, бо те, що ви робите зараз, – безцінно.

Слава словацькому народу! Дякуємо і віддячимо!

Лист підписали десятки відомих українських громадських, культурних та інших публічних діячів й лідерів думок. З дописом повністю можна ознайомитися за [посиланням](#)

«ВИ Є ВІРНИМИ ДІТЬМИ БОЖИМИ, ДІТЬМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ТА УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ», – владика Богдан відвідав парафію УГКЦ у Стокгольмі

28.04.2024 р.

Українці парафії Блаженного священномученика Климентія Шептицького 28 квітня 2024 року молитовно вшанували пам'ять покровителя громади, єднаючись у молитві зі своїм єпископом Богданом.

У переддень свята громада молилася Молебень до Богородиці у наміренні справедливого миру та припинення війни в Україні. Відтак владика Богдан у кількогадинному відкритому діалозі відповідав на запитання парафіяльної молоді, дітей та дорослих.

А наступного дня громада урочисто та радісно зустріла апостольського екзарха хлібом-сіллю, діти катехитичної школи подарували власноруч сплетену вервицю.

«Ваша присутність серед нас є тим джерелом спасіння, криницею, з якої ми черпаємо проповідь Слова Божого, Господнього благословення» – привітав єпископа парох о. Андрій Мельничук.

У проповіді владика Богдан закликав усіх присутніх бути Божими помічниками, щоби світ пізнав і увірував у велику Любов, яку Бог має до кожного з нас.

«Парафія – це криниця Божа, де ми черпаємо воду життя вічного, це лічниця, де ми лікуємо наші душі і тіла, а також – школа Любови. Тут ми вчимося любити, щоби у світі свідчити про Христа нашою любов'ю, нашим словом, нашим життям».

На закінчення Літургії о. Андрій Мельничук подякував архиереєві за спільну молитву, духовне слово та благословення. Участь у молитві взяв також **о. Руслан Гедз**, новий душпастир Апостольського екзархату, який прибув до Швеції на служіння та незабаром очолить громаду в одному з міст цієї країни.

Після богослужіння відбувся благодійний концерт за участю Родинного гурту «ЗЕРНО», який своїм чудовим співом та виставою подарував незабутні враження від переспіву Слова Божого та української поетичної спадщини.

«Молитва і Жертва творять велику силу в житті нашої Церкви і нашого народу. Результатом цієї жертви і молитви стоїмо ми всі тут сьогодні. Молімося і будьмо жертвни на благо нашої Церкви і нашого народу», – підсумував о. Андрій Мельничук.

На закінчення свята усі були запрошені до парафіяльного частування та спілкування.

Джерело: ukrainische-kirche.eu; світлини: Софі Хаек та Христина Моцик

«ЦЕРКВА МАЄ БУТИ ГОЛОСОМ ТИХ, ХТО ЦЬОГО ГОЛОСУ СЬОГОДНІ НЕ МАЄ», – архієпископ Гессе під час VIII католицького саміту у справах біженців

30.04.2024 р.

У Кельні відбувся восьмий Католицький саміт у справах біженців. Близько двохсот представників церковних структур, які опікуються біженцями, обговорили питання захисту вимушених переселенців у Європейському Союзі. Представником Апостольського екзархату для українців візантійського обряду в Німеччині та країнах Скандинавії з благословення владики Богдана Дзюраха був о. Геннадій Аронович, душпастир українських громад у Кельні, Бонні та Кобленці.

Учасники цього саміту особливу увагу приділили темі війни в Україні, а відтак і супроводу людей, які були змушені покинути свої домівки через напад росії та шукати прихистку в країнах Європи. Архієпископ Гессе, торкаючись цієї теми, зазначив, що кожна людина, яка перебуває в небезпеці, має стати для нас центром всесвіту, що конкретизується в забезпеченні її життєвонеобхідних потреб, зокрема духовних.

Представник Дикастерії служіння цілісному людському розвитку о. Фабіо Баджо окреслив церковні засади захисту біженців, сформульованих Папою Франциском: приймати, захищати, сприяти та інтегрувати.

В часі цього саміту о. Геннадій, спілкуючись з представниками різних церковних організацій, які опікуються біженцями, окреслив їм українську перспективу бачення війни в нашій державі та опіки вимушених мігрантів за кордоном, а також, з огляду на події останніх місяців, важливість захисту українців на території ЄС.

ДОПОМОГА БІЖЕНЦЯМ У ЦИФРАХ

Опублікована Німецькою єпископською конференцією статистика щодо католицької допомоги біженцям за 2023 рік показує, що 27 (архи)епархій, військове капеланство та організації церковної допомоги надали щонайменше 88 мільйонів євро на допомогу біженцям, з яких 32,2 мільйона євро – на допомогу біженцям у Німеччині та 55,8 мільйона євро – на підтримку біженців за кордоном. У 2023 році 5 775 штатних співробітників і близько 36 600 волонтерів працювали над наданням допомоги біженцям. Щонайменше 525 000 людей, які шукали захисту, були охоплені католицькою допомогою біженцям у Німеччині. З 2014 по 2023 рік Католицька Церква зібрала загалом понад 1,1 мільярда євро спеціальних фінансових ресурсів для допомоги біженцям у Німеччині та за кордоном.

Джерело: ukrainische-kirche.eu

«ПОТРІБЕН ЩЕ ОДИН ВСЕЛЕНСЬКИЙ СОБОР», – Блаженніший Святослав про спільне святкування Пасхи

04.05.2024 р.

Пасхальне питання неможливо вирішити на локальному рівні – потрібен ще один Вселенський собор. Так прокоментував Блаженніший Святослав питання, чому греко-католики святкують Пасху із православними попри перехід на новий календар. Про це він зазначив в [інтерв'ю](#) для Громадського телебачення.

«Ми святкуємо разом із нашими братами православними. Ми вийшли з одного кореня – з Київської традиції. Святкуємо разом із більшістю християн країни і це дуже важливий момент», – зауважив Предстоятель. Він зазначив, що те, що ми маємо свій літургійний ритм, не робить нас католиками другого сорту.

Патріарх нагадав про два цикли обчислення дати свят: один – за сонячним календарем і до нього належать усі так звані нерухомі свята, інший – за місячним і до нього належать рухомі свята. Історія обчислення дня святкування Пасхи пов'язана з рішеннями Вселенського собору в Нікеї 325 року.

Блаженніший Святослав зауважив, що у 2025 році Пасха у всіх – католиків і православних – випадатиме в один день. «Багато хто плекав надію, мовляв, зможемо відтепер святкувати разом. На жаль, мушу ствердити, що поки що це неможливо», – сказав він.

Відтак зазначив, що проблема полягає в тому, що православні більше не скликають Вселенських соборів. Вони визнають тільки сім Вселенських першого тисячоліття, адже існують різні містифікації, що восьмий буде собором антихриста. Натомість у західній Церкві, зазначив Предстоятель, Вселенські собори продовжували скликатися. Тому сьогодні потребуємо всецерковного собору, який би охоплював не тільки західне християнство, а й східне. Блаженніший Святослав визнав, що це питання неможливо вирішити лише на локальному рівні.

«Особливо хочу подякувати за позицію і голос у вселенському православ'ї Патріархові Варфоломію. Він наче єдиний пророк сьогодні каже, що треба православному світу реформувати Пасхалію. В українському православ'ї навіть нині ніхто про це не говорить», – підсумував архиєрей.

НА ДОНЕЧЧИНІ РОСІЯНИ ЗНИЩИЛИ ЦЕРКВУ СВЯТОЇ АННИ, ЇЇ ЗВЕЛИ ВОЛОНТЕРИ

02.04.2024 р.

На Донеччині, у Карлівці, росіяни знищили місцеву перлину – церкву святої Анни. Її у 2019 році створили волонтери як духовний осередок для військових. Росіяни поцілили у храм з артилерії.

«В цій церкві чимало українських захисників хрестилися. Тут вони приймали шлюб чи просто приходили помолитися у важку хвилину, – пише Михайло Ухман (в мирний час – генеральний продюсер центру з виробництва кліпів, кіно і реклами «Ухман і компанія»). — У приміщенні церкви відомі українські письменники, поети читали свої твори. Священники з різних міст приїжджали до Карлівки, щоби провести Богослужіння. На Різдво, Великдень та інші свята українські воїни, волонтери, місцеві люди приходили сюди, щоб разом відзначити ту чи іншу подію. На площі перед церквою виступали різні музичні гурти. Сюди приїжджали політики, актори, журналісти». [...]

Військовий додає, що церкви як такої більше немає – її знищила московська артилерія. «Дивлячись на ці фото, пригадую новину, яка недавно трапилася на московії. Їхня "церква" оголосила, що війна, яку вони розв'язали проти нас, – "священна". Покажіть ці фото парафіянам московської церкви в Україні. Ось так виглядає їхня війна проти нас – знищити все українське».

Ухман додав, що церкву відбудують, але для цього треба насамперед зупинити ворога – і вижити. «Окупанти показали своє справжнє "обличчя" в цій війні. Вони не хочуть миру. Окупанти розуміють тільки силу. Будьмо сильні: тільки так ми зможемо перемогти».

Дерев'яну церкву за старовинними технологіями зводив зі своїми синами Богдан Кашуба. Проект храму розробив архітектор Богдан Гринько. Художник Тарас Зелінський подарував написані олією на склі в гуцульському стилі ікони для іконостасу, а його оформлення взяв на себе скульптор по дереву Володимир Вороняк. Вітражі зробив художник Андрій Бокотей. Весь храм побудований без єдиного цвяха, що само по собі є витвором мистецтва.

Джерело: [RISU](#), світлина: Михайло Ухман/ФБ

Продовження «Хроніки періоду великої війни» буде...

Автор: Александер Малаховський

У ПОЛЬЩІ ВІДБУЛОСЯ МОЛИТОВНЕ ВШАНУВАННЯ ЖЕРТВ СІЛ БЕРЕЗКА, БАХІВ ТА СІВЧИНА

13.04.2024 р.

У суботу, 13 квітня, на минулих греко-католицьких цвинтарях у селах Березка, Сівчина та Бахів у теперішньому Підкарпатському воєводстві, були молитовно вшановані жертви погромів 11 квітня 1945 року.

Як зазначають дослідники та історики, цього дня відділ польського підпілля під командуванням Романа Кіселя із позивним «Семп» убив майже 300 українців – жителів цих місцевостей. У самій Березці за сучасними підрахунками загинуло близько 180 осіб. У Бахові було замордовано близько ста осіб, а в Сівчині – 26. Серед жертв – місцевий греко-католицький священник Олексій Білик, якого разом із родиною зарубали сокирами.

Віднедавня територія цвинтаря в Березці стала офіційно власністю Перемишльсько-Варшавської архієпархії УГКЦ. Влада Польської Республіки розсекретила архівну справу про різню в Березці. Документи були надруковані в тижневику «Наше слово» за 30 квітня 2006 року. А також проведено опитування та запис показів свідків тих подій.

Моління на цвинтарях в Березці, Бахові та Сівчині очолив владика Володимир Ющак, єпископ Вроцлавсько-Кошалінської єпархії. Варто зазначити, що село Березка є рідним селом Іванни Ющак, мами владика Володимира. Перед Панахидою були прочитані імена і прізвища жертв 11 квітня 1945 року.

Разом з владикою Панахиду співслужив о. Богдан Кішко, парох парафій Мокре, Височани та Велике Поле. Наприкінці Панахиди з пастирським словом, спрямованим до присутніх учасників, звернувся владика Володимир.

Організатором цьогорічних, як і минулорічних молій, була спілка українців «Пам'ять і спадщина». Голова спілки Олександр Стец привітав присутніх та запросив до спільної молитви, збереження пам'яті про загиблих та до підтримки старань Спілки, особливо щодо встановлення огороження території цвинтаря в Березці. Присутня на моліннях Іванна Ющак поділилась своїми спогадами про життя села Березка та про її довоєнних мешканців.

У суботніх торжествах на цвинтарях в Березці, Бахові і Сівчині взяло участь кількадесят осіб з Польщі та з України.

Варто додати, що у наступному 2025 році виповниться 80 років від цих трагічних подій на Підкарпатті.

[Пресслужба](#) Вроцлавсько-Кошалінської єпархії УГКЦ;
Пресслужба Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ

«ЄДНІСТЬ ПОПРИ РОЗДІЛЕННЯ». ДО ПИТАННЯ ЗВ'ЯЗКІВ КИЄВА З БЕНЕДИКТІНСЬКИМ АБАТСТВОМ СВ. ПАНТЕЛЕЙМОНА У КЕЛЬНІ

У німецькому місті Кельн, у південній частині старого міста, розташовується величний старовинний католицький храм на честь св. Пантелеймона [нім. St. Pantaleon], при якому у середньовіччі існувало знамените однойменне бенедиктинське абатство. Ця святиня є духовною перлиною міста і центром паломництва та туризму. Але мало хто знає, що цей монастир у Кельні має певне відношення до України-Русі та, зокрема, до київської великокнязівської династії Мстиславичів.

Храм на честь св. Пантелеймона у Кельні, сучасний вигляд | Світлина: www.freundeskreis-pantaleon-koeln.de

Перші згадки про храм св. Пантелеймона у Кельні відносяться до 866 року. У 955 р. Кельнський архієпископ св. Бруно I Великий (925–965) засновує тут бенедиктинський монастир св. Пантелеймона, який дуже скоро став важливим духовно-культурним центром у краї. При імператорі Оттоні II (955–983) та його дружині імператриці Феофано (бл. 960–991) монастирська церква багато прикрашається, а також отримує в дар різні реліквії, зокрема частку мощей св. влчч. Пантелеймона, а також частку мощей свт. Миколая Чудотворця, привезені з Константинополя.

Писемні джерела засвідчують, що із цим монастирем підтримувала тісні зв'язки дружина великого князя Київського Володимира II Мономаха (1053–1125) та мати київського князя св. Мстислава I Великого (1076–1132) – Гіта Уссекська [англ. Gytha of Wessex], яка була донькою останнього англосаксонського короля Англії Гарольда II.

Храм на честь св. Пантелеймона у Кельні, сучасний вигляд | Світлина: www.freundeskreis-pantaleon-koeln.de

Дивовижну історію про зв'язок дружини Володимира Мономаха з Пантелеймонівським монастирем у Кельні переповідає чернець цієї обителі, німецький богослов, а пізніше абат монастиря в Дойц поблизу Кельна о. Руперт (1075–1129), який, судячи з усього, особисто знав кн. Гіту. Його твір, відомий як «Похвальне слово Святому Пантелеймону», був написаний наприк. XI – поч. XII стт. Він дійшов до нас у списку другої пол. XII ст. і нині зберігається в Історичному архіві в Кельні [Historisches Archiv Koeln, cod. Wallraf. 320]. Інший список XII–XIII стт. з рукописної збірки «Liber Bibliothecae s. Pantaleonis» (зокрема, частина з нього «Miracula S. Pantaleonis martyris») зберігався в архіві Дюсельдорфу і згорів під час бомбардувань міста в 1940-і рр, проте до того він був опублікований в «Acta sanctorum». Окреме дослідження цим літературним пам'яткам присвятив О. В. Назаренко.

У своєму творі о. Руперт повідомляє про щедрі пожертви на кельнський монастир від дружини Володимира Мономаха, на що її спонукала трагедія із їхнім сином кн. Мстиславом (Гаральдом), який мало не загинув на полюванні і вилікувався лише після молитов Гіти до св. Пантелеймона.

З оповідання о. Руперта (у розділі про чудо «о Гаральді, королі народа Русі») дізнаємося, що під час полювання ведмідь розпорів Мстиславу живіт так, що нутроці вивалилися назовні. Він був присмерті. Рани були настільки серйозними, що надії на те, що Мстислав залишиться живим, не було зовсім. Кн. Гіта всю ніч провела біля ліжка знепритомненого і помираючого сина, молячись святому Пантелеймону Цілителю. Вранці князь несподівано прийшов до тям і розповів, що уві сні йому з'явився

юнак, який «назвав своє ім'я – Пантелеймон, додавши, що його улюблений дім знаходиться в Кельні». Згідно з оповіданням, потім цей юнак, дуже схожий на св. Пантелеймона, вже наяву прийшов до хворого з цілющими зіллями і вилікував його. Після цього Гіта в якості подяки пожертвувала на кельнський монастир велику суму коштів і дала обітницю здійснити паломництво до Єрусалиму.

Руперт додає про кн. Гіту, що «вона, за щедростями своїми, ще раніше удостоїлася стати сестрою в тій святій обителі його імені, яка служить Христу в Кельні». У монастирському поминальному синодику, який зберігся у двох пергаменних списках, під «10 березня» зберігся і запис про її смерть, що також може засвідчувати про зв'язок з кельнським монастирем як «королеви Гіти», так і її нащадків з Києва.

Описане німецьким ченцем Рупертом зцілення Мстислава Володимировича сталося в 1090-і рр. [О. В. Назаренко називав 1097 р.], тобто через сорок років після офіційного розриву між Римською та Константинопольською Церквами (1054 р.).

Таким чином, як видно, попри розділення між Західною і Східною Церквами, на Русі, яка перебувала у юрисдикції Константинопольського Патріархату, продовжували і далі зберігати тісні контакти з осередками духовності Західної Церкви, зокрема у Кельні.

Після описаного випадку князь Мстислав починає особливо пошановувати св. Пантелеймона, а свого новонародженого сина Ізяслава (бл. 1097–1154) він назвав у хрещенні саме на його честь. З тих пір шанування святого Пантелеймона як цілителя на Русі з'єдналося з його шануванням ще й як небесного покровителя великокняжої династії та киеворуських воїнів. Згодом, після смерті, поширилося пошанування і самого Мстислава, який не пізніше XIII ст. був зарахований до лику православних святих.

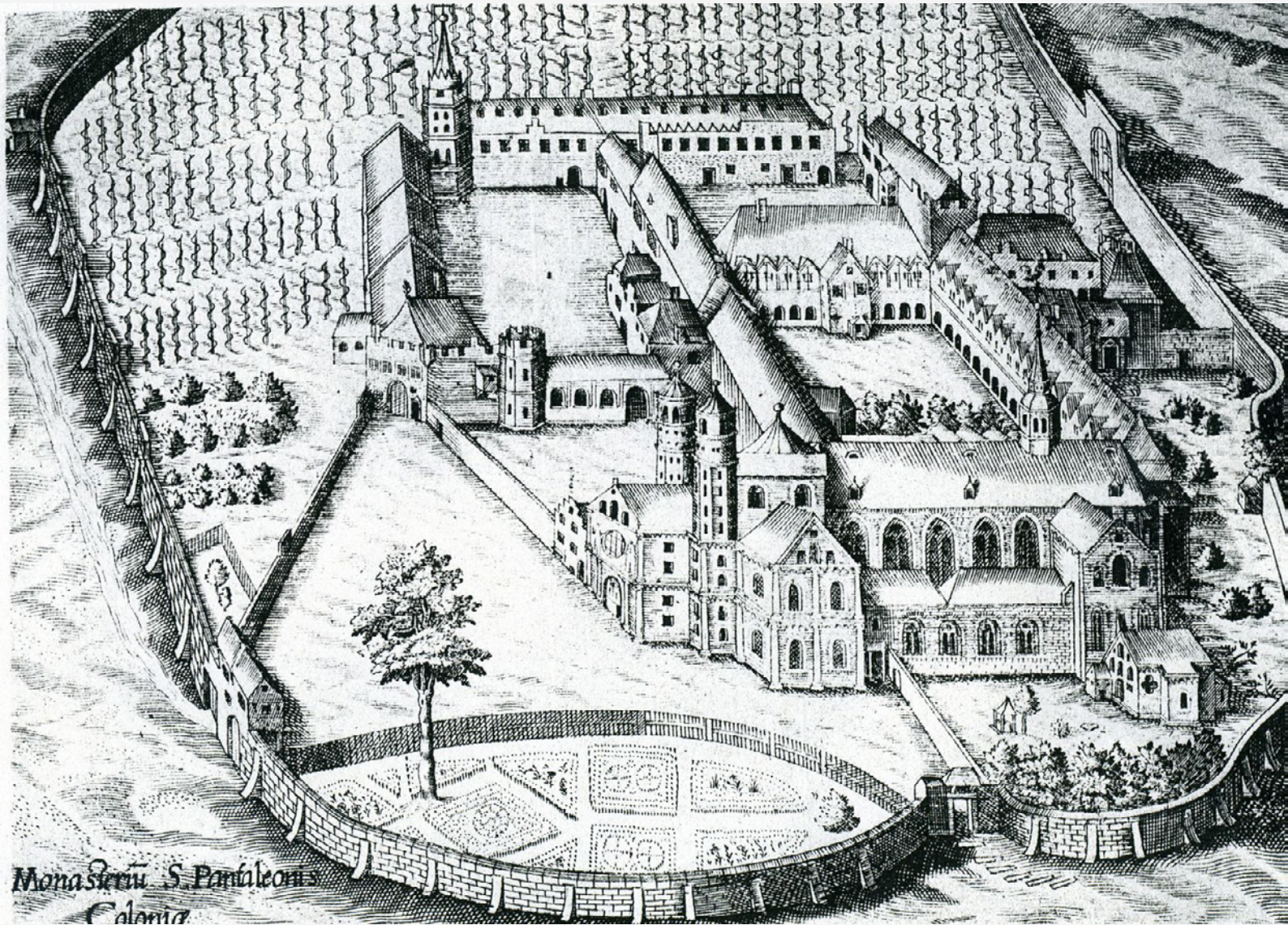
Приблизно у той же час, вірогідно, з'являється і зображення св. Пантелеймона в великокняжій усипальниці найголовнішого храму Русі – Софії Київській. Воно розташоване над гробницею Мстиславового прадіда – кн. Ярослава Мудрого і являє собою поясне зображення святого цілителя, який тримає в руках флакон з елеєм.

Спадкоємець Мстислава – Ізяслав-Пантелеймон особливо глибоко шанував свого небесного патрона. Ставши великим князем Київським, він викував на своєму шоломі зображення святого Пантелеймона і, за легендами, був врятований його заступництвом від неминучої смерті в битві 1151 року. Саме Ізяслав в 1134 р. збудував під Новгородом найперший в Київській Русі Пантелеймонівський монастир.

Цікавий факт, що не погоджене з Константинополем (по суті, автокефальне) поставлення Климента Смолятича на митрополита Київського і всія Русі князь Ізяслав влаштував саме на день пам'яті св. Пантелеймона – 27 липня (ст. ст.) 1147 року. Після смерті князя Климент в 1155 р. полишив київську кафедру і після 1164 р. подався на Афон. Є підстави вважати, що тут в 1169 р. не без його сприяння для колонії киеворусинських ченців було придбано занепалий монастир св. Пантелеймона, відомий з того часу як «Русик» чи «Росикон». Таким чином, справа передачі Пантелеймонівського монастиря на Афоні русинським ченцям в 1169 р., імовірно, пов'язана із заходами нащадків Мстислава та Ізяслава, які продовжували утверджувати культ пошанування св. Пантелеймона на Русі.

Відомо, що онук Ізяслава, Роман Мстиславич Галицький (1150 – 1205), перший князь Галицько-Волинський та Великий князь Київський, у 1194 році на під'їзді до давнього Галича, на Виноградній горі, побудував заміську княжу резиденцію та Пантелеймонівський монастир з величним кам'яним хрестобанним храмом на честь св. Пантелеймона. За часів Ізяславових правників – великих князів Данила Романовича (1201 – 1264) та Василька Романовича (1203–1269) на Волині продовжували традицію зведення храмів на честь св. Пантелеймона.

Отже, одна з найбільших святинь Кельна – Пантелеймонівський монастир, має безпосереднє відношення до київської князівської династії Мстиславичів (Мономаховичів). Завдяки зв'язкам із цим монастирем на Русі поширився культ св. Пантелеймона, під впливом чого були збудовані низка монастирів та храмів на честь цього святого, а в 1169 р. для колонії киеворусинських ченців на Афоні було придбано ще й окремий монастир св. Пантелеймона.

Абатство Св. Пантелеймона у Кельні в 1625 р. | Світлина: Wikimedia

Історія зв'язків з кельнським монастирем – важлива сторінка багатовікових українсько-німецьких історичних та духовно-культурних зв'язків, які еднають наші народи крізь століття. Водночас, вони є свідченням збереження єднання західних і східних християн навіть попри розділення та взаємні «анафемі» між офіційним церковним керівництвом Західної та Східної Церков. Цей монастир по праву має бути одним із центрів паломництва українських прочан (як греко-католиків, так і православних), адже він та його святині мають безпосереднє відношення і до України.

Про автора:

Сергій Шумило, кандидат історичних наук, доктор теології, директор Міжнародного інституту афонської спадщини, запрошений науковий дослідник Ексетерського університету (Великобританія), науковий співробітник Інституту історії України НАН України.

Сергій Шумило, risu.ua

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München
Inhaber, Herausgeber und Verleger:
Apostolische Exarchie für katholische
Ukrainer in Deutschland und
Skandinavien D-81629 Postfach 86 02 69

Погляди авторів не завжди
відповідають поглядам редакції.
Редакція в потрібі скорочує і мовно
виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.
Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur:
Bohdan Pidlisetsky

Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@ukrainische-kirche.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
<https://ukrainische-kirche.eu>
Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на conto:
Apostolische Exarchie

LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF 1 M 0 5